

NARODOWY
BANK POLSKI

Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2025–2027

Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2025–2027

Warszawa, 2024 r.

Materiał został opracowany w Departamencie Generalnym.

Wydął:
Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa

nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2024

Spis treści

1. Misja Narodowego Banku Polskiego	5
2. Cele Narodowego Banku Polskiego	7
Cel A. Poszerzenie zestawu informacji wykorzystywanych przy prowadzeniu polityki pieniężnej przez prowadzenie prac analitycznych i badawczych dotyczących polityki pieniężnej, jej uwarunkowań, narzędzi i efektów oraz prognozowania ekonomicznego	8
Cel B. Działanie na rzecz stabilnego funkcjonowania krajowego systemu finansowego poprzez rozwój działalności analityczno-badawczej na potrzeby nadzoru makroostrożnościowego	8
Cel C. Racjonalizacja procesu gospodarowania znakami pieniężnymi w NBP	9
Cel D. Działania na rzecz rozwoju procesu zarządzania rezerwami dewizowymi oraz metod zarządzania ryzykiem finansowym	9
Cel E. Zapewnienie dalszego sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu płatniczego oraz prowadzenie działań na rzecz ograniczenia wykluczenia finansowego	9
Cel F. Doskonalenie i rozszerzenie badań statystycznych wspierających procesy decyzyjne w zakresie polityki pieniężnej, stabilności systemu finansowego, w tym nadzoru makroostrożnościowego	10
3. Zadania w Planie działalności	11
Zadania na lata 2025–2027	12

Wykaz skrótów

DABE	Departament Analiz i Badań Ekonomicznych
DB	Departament Bezpieczeństwa
DCB	Departament Cyberbezpieczeństwa
DES	Departament Emisyjno-Skarbcowy
DIT	Departament Informatyki i Telekomunikacji
DKRZ	Departament Koordynacji i Realizacji Zakupów
DOK	Departament Operacji Krajowych
DOZ	Departament Operacji Zagranicznych
DP	Departament Prawny
DRF	Departament Rachunkowości i Finansów
DRTF	Departament Rozliczeń Transakcji Finansowych
DS	Departament Statystyki
DSF	Departament Stabilności Finansowej
DSP	Departament Systemu Płatniczego
DZRF	Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym
EBC	Europejski Bank Centralny
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski

Rozdział 1

Misja Narodowego Banku Polskiego

Misja Narodowego Banku Polskiego

Narodowy Bank Polski jako centralny bank państwa ma wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej.

Podstawowym celem NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Rozdział 2

Cele Narodowego Banku Polskiego

Cele Narodowego Banku Polskiego

W ramach działalności prowadzonej w latach 2025–2027 Narodowy Bank Polski będzie dążył do osiągnięcia następujących celów:

Cel A. Poszerzenie zestawu informacji wykorzystywanych przy prowadzeniu polityki pieniężnej przez prowadzenie prac analitycznych i badawczych dotyczących polityki pieniężnej, jej uwarunkowań, narzędzi i efektów oraz prognozowania ekonomicznego

Podstawowym celem NBP jest utrzymanie stabilności cen. Dążąc do jej zapewnienia, NBP prowadzi politykę pieniężną w ramach strategii celu inflacyjnego. Zgodnie z Załoženiami polityki pieniężnej reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym od wpływu na procesy inflacyjne. Jednocześnie, podejmując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Kluczowym elementem procesu decyzyjnego w zakresie polityki pieniężnej są zatem analizy i prognozy makroekonomiczne. W związku z tym NBP prowadzi prace analityczne i badawcze dotyczące w szczególności uwarunkowań, narzędzi i efektów polityki pieniężnej oraz prognozowania ekonomicznego. Aby zapewnić wysoką jakość prowadzonych badań, analiz i prognoz, NBP wykorzystuje różne źródła informacji oraz nowoczesne narzędzia i modele. Jednocześnie NBP na bieżąco rozwija systemy informatyczne służące obsłudze instrumentów polityki pieniężnej.

Cel B. Działanie na rzecz stabilnego funkcjonowania krajowego systemu finansowego poprzez rozwój działalności analityczno-badawczej na potrzeby nadzoru makroostrożnościowego

Stabilność systemu finansowego jest warunkiem koniecznym efektywnego prowadzenia polityki pieniężnej. Zgodnie z Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, Narodowemu Bankowi Polskiemu powierzono zadania związane z obsługą Komitetu Stabilności Finansowej, będącego organem makroostrożnościowym.

Wspierając procesy decyzyjne Komitetu Stabilności Finansowej, NBP będzie rozszerzał zakres analiz i badań niezbędnych do skutecznej realizacji jego zadań. Działania te mają w szczególności umożliwić Komitetowi poprawną identyfikację zagrożeń dla stabilności finansowej oraz ograniczenie ryzyka systemowego.

Ze względu na to, że nadzór makroostrożnościowy jest stosunkowo nowym obszarem polityki finansowej i gospodarczej, NBP będzie także rozwijał narzędzia analizy ryzyka systemowego oraz badał związki systemu finansowego i gospodarki. NBP będzie również dążył do stworzenia spójnego systemu prowadzenia polityki makroostrożnościowej.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia stabilności systemu finansowego i w czasie sytuacji kryzysowej NBP będzie prowadził działania na rzecz utrzymania i przywrócenia stabilności

finansowej. Działania te będą realizowane we współpracy z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego reprezentowanymi w Komitecie Stabilności Finansowej.

Cel C. Racjonalizacja procesu gospodarowania znakami pieniężnymi w NBP

NBP jako emitent banknotów i monet waluty polskiej wprowadza znaki pieniężne waluty polskiej do obiegu, dba o ich jakość, a także odpowiada za organizację gospodarki znakami będącymi prawnym środkiem płatniczym na terenie Polski.

Wypełniając swoją funkcję, NBP dąży do usprawnienia obrotu gotówkowego, zapewnienia płynnego i niezakłóconego zaopatrywania w gotówkę oraz dostępu do pełnej struktury nominalowej, przy utrzymaniu wysokiej jakości znaków pieniężnych w obiegu. Działania w tym obszarze są prowadzone we współpracy z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego, między innymi w ramach wdrażania Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego.

Cel D. Działania na rzecz rozwoju procesu zarządzania rezerwami dewizowymi oraz metod zarządzania ryzykiem finansowym

Rezerwy dewizowe utrzymywane przez NBP służą wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, ograniczając ryzyko gwałtownego odpływu kapitału bądź wstrzymania dostępu do finansowania na rynkach globalnych. Mogą być także wykorzystywane w celu wsparcia stabilności rynków finansowych w warunkach znacznych zaburzeń ich funkcjonowania.

Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia wysokiego stopnia bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich właściwej płynności, a przy spełnieniu tych kryteriów – do podwyższenia w długim okresie dochodowości rezerw – z uwzględnieniem uwarunkowań rynkowych. W tym celu NBP zamierza kontynuować rozszerzanie instrumentarium inwestycyjnego, uwzględniając aktualne uwarunkowania rynkowe, a także rozwijać metody alokacji aktywów oraz zarządzania ryzykiem finansowym.

Cel E. Zapewnienie dalszego sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu płatniczego oraz prowadzenie działań na rzecz ograniczenia wykluczenia finansowego

Jednym z głównych zadań NBP jest organizowanie rozliczeń pieniężnych. Działania realizowane przez NBP w ramach tego zadania obejmują działalność operacyjną, regulacyjną i nadzorczą w obszarze systemu płatniczego oraz inicjowanie zmian w tym zakresie.

W związku z postępowaniem technologicznym oraz dynamicznymi zmianami na rynku usług płatniczych NBP będzie dążył do utrzymania sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu płatniczego oraz wspierał jego dalszy rozwój, w szczególności zapewniający realizację niezbędnych potrzeb rynkowych w zakresie rozliczeń lub rozrachunku płatności. Ponadto w ramach tego celu NBP będzie działał na rzecz ograniczenia wykluczenia finansowego, w szczególności w zakresie dostępu do usług płatniczych, m.in. realizując projekty edukacyjne. Będzie także zapewniał nowoczesne narzędzia usprawniające funkcjonowanie uczestników

rynku płatniczego oraz dążył do rozszerzenia i usprawnienia badań i analiz w zakresie systemu płatniczego.

Cel F. Doskonalenie i rozszerzenie badań statystycznych wspierających procesy decyzyjne w zakresie polityki pieniężnej, stabilności systemu finansowego, w tym nadzoru makroostrożnościowego

Jako jeden z głównych ośrodków badań statystycznych w Polsce, NBP opracowuje dane statystyczne, które stanowią podstawowe źródło informacji o sektorze finansowym oraz bilansie płatniczym. Dane te służą do oceny sytuacji makroekonomicznej kraju i podejmowania decyzji w zakresie polityki pieniężnej, analiz zagrożeń dla stabilności systemu finansowego (w tym dla realizacji celów nadzoru makroostrożnościowego).

Zakres prowadzonych przez NBP badań statystycznych będzie ulegać systematycznemu zwiększaniu wraz z rozwojem instytucji i instrumentów finansowych oraz wzrostem zapotrzebowania na coraz bardziej szczegółowe informacje, umożliwiające monitorowanie czynników ryzyka i zagrożeń w systemie finansowym.

Istotne z punktu widzenia rozwoju badań statystycznych w NBP będzie także ich dostosowanie do nowych standardów wyznaczanych przez takie instytucje międzynarodowe, jak: EBC, Eurostat oraz MFW.

Rozdział 3

Zadania w Planie działalności

Zadania w Planie działalności

Plan działalności NBP na lata 2025–2027 zawiera zadania o charakterze projektowym, służące realizacji celów NBP. Plan nie zawiera działań o charakterze stałym, które są prezentowane m.in. na stronie internetowej NBP.

Zadania przyporządkowano do poszczególnych celów NBP.

Zadania na lata 2025–2027

Cel A. Poszerzenie zestawu informacji wykorzystywanych przy prowadzeniu polityki pieniężnej przez prowadzenie prac analitycznych i badawczych dotyczących polityki pieniężnej, jej uwarunkowań, narzędzi i efektów oraz prognozowania ekonomicznego

1. Rozwój systemów służących obsłudze instrumentów polityki pieniężnej

Efekt końcowy: Reorganizacja obsługi instrumentów polityki pieniężnej oraz ich ewidencji księgowej w NBP.

Termin realizacji: 2025–2027

Odpowiedzialny: DOK

We współpracy z: DIT, DRE, DRTE, DSP, DOZ

I półrocze 2025 r.

- Testy i wdrożenie produkcyjne nowych funkcjonalności systemów SKARBNET4 oraz REJWK2

II półrocze 2025 r.

- Przygotowanie dokumentacji technicznej w zakresie dalszego rozszerzania funkcjonalności systemów SKARBNET4 oraz REJWK2

I półrocze 2026 r.

- Przygotowanie środowisk testowych dla systemów SKARBNET4 oraz REJWK2 w zakresie dalszego rozszerzania ich funkcjonalności

II półrocze 2026 r.

- Testy nowych funkcjonalności systemów SKARBNET4 oraz REJWK2
- Rozwój funkcjonalności analitycznych w tych systemach

I półrocze 2027 r.

- Wdrożenie produkcyjne nowych funkcjonalności systemów SKARBNET4 oraz REJWK2

2. Wprowadzenie nowej ankiety konsumenckiej dotyczącej oczekiwań i decyzji konsumenckich oraz sytuacji finansowej gospodarstw domowych

Efekt końcowy: Stworzenie narzędzia umożliwiającego bieżącą i kompleksową ocenę oczekiwań i decyzji konsumenckich w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem takich obszarów jak: ceny, rynek mieszkaniowy, rynek pracy i dostępność kredytów.

Konstrukcja badania zostanie w możliwie dużym stopniu zharmonizowana z Ankieta Oczekiwań Konsumentów (ang. Consumer Expectations Survey) realizowaną przez Europejski Bank Centralny – zagwarantuje to porównywalność wyników z danymi z innych gospodarek UE.

Termin realizacji: 2025

Odpowiedzialny: DS

We współpracy z: DABE, DSF

I półrocze 2025 r.

- Przeprowadzenie badania pilotażowego

II półrocze 2025 r.

- Wnioski z badania pilotażowego
- Uruchomienie cyklicznych badań oczekiwań konsumentów

Cel B. Działanie na rzecz stabilnego funkcjonowania krajowego systemu finansowego poprzez rozwój działalności analityczno-badawczej na potrzeby nadzoru makroostrożnościowego

3. Rozwój narzędzi prognozowania wyniku odsetkowego banków komercyjnych

Efekt końcowy: Udoskonalenie prognozowania wyników odsetkowych banków w ramach prowadzonych testów warunków skrajnych oraz opracowanie stosownego narzędzia analitycznego (modelu).

W wyniku prac zbadana zostanie relacja pomiędzy zmiennymi makroekonomicznymi i finansowymi a wynikiem odsetkowym banków komercyjnych.

Termin realizacji: 2025–2027

Odpowiedzialny: DSF

II półrocze 2025 r.

- Przegląd literatury i wybór zmiennych zależnych

I półrocze 2026 r.

- Estymacja modelu

II półrocze 2026 r.

- Prezentacja wstępnych wyników

I półrocze 2027 r.

- Wprowadzenie ewentualnych modyfikacji

II półrocze 2027 r.

- Zastosowanie opracowanego narzędzia do oprogramowania wykorzystywanego w testach warunków skrajnych

4. Ocena wpływu konsolidacji w sektorze bankowości spółdzielczej na stabilność i wyniki tego sektora

Efekt końcowy: Zbadanie wpływu konsolidacji w sektorze bankowości spółdzielczej w latach 2015–2023 na efektywność i stabilność zarówno całego sektora, jak i pojedynczych instytucji, które były zaangażowane w procesy łączeniowe.

Wyniki analizy będą pomocne w bieżącej ocenie stabilności sektora oraz wyznaczaniu pożądanych dalszych kierunków rozwoju sektora banków spółdzielczych.

Termin realizacji: 2025–2026

Odpowiedzialny: DSF

I półrocze 2025 r.

- Zgromadzenie niezbędnych danych

II półrocze 2025 r.

- Przeprowadzenie analiz

I półrocze 2026 r.

- Prezentacja wstępnych wyników i wniosków

II półrocze 2026 r.

- Przygotowanie raportu z badania

5. *Kalibracja instrumentów makroostrożnościowych w obszarze finansowania nieruchomości mieszkaniowych*

Efekt końcowy: Zebranie doświadczeń w zakresie wyboru i kalibracji instrumentów makroostrożnościowych stosowanych w obszarze finansowania nieruchomości mieszkaniowych w Unii Europejskiej – w celu umożliwienia optymalnego doboru i kalibracji takich instrumentów w Polsce (tzw. borrower-based measures, obejmujące w szczególności limity typu DSTI i DTI).

Termin realizacji: 2025

Odpowiedzialny: DSF

I półrocze 2025 r.

- Zebranie i analiza danych, przygotowanie wstępnego materiału

II półrocze 2025 r.

- Wprowadzenie modyfikacji
- Przygotowanie raportu z badania

6. *Wpływ transformacji klimatycznej na stabilność polskiego sektora bankowego*

Efekt końcowy: Zbudowanie aparatu analitycznego NBP w obszarze jakościowej i ilościowej oceny ekspozycji polskiego sektora bankowego na zmiany związane z transformacją klimatyczną.

Termin realizacji: 2025–2027

Odpowiedzialny: DSF

I półrocze 2025 r.

- Przegląd literatury

II półrocze 2025 r.

- Zebranie i analiza danych

I półrocze 2026 r.

- Opracowanie metodyki bazującej na danych rynkowych do oceny ryzyka finansowego związanego ze zmianami klimatu

II półrocze 2026 r.

- Wprowadzenie ewentualnych modyfikacji

I półrocze 2027 r.

- Opracowanie klimatycznego testu warunków skrajnych oraz przeprowadzenie analizy wrażliwości na czynniki ryzyka związane z przejściem do gospodarki niskoemisyjnej

7. Ocena skuteczności makroostrożnościowych buforów kapitałowych

Efekt końcowy: Zbadanie skuteczności poszczególnych buforów kapitałowych w zwiększaniu odporności banków na szoki, w tym w kontekście konieczności zapewnienia odpowiedniego bilansu pomiędzy korzyściami a kosztami bardziej restrykcyjnych regulacji kapitałowych.

W celu poszerzenia zakresu danych wykorzystane zostaną dane dla panelu banków europejskich (w tym polskich).

Termin realizacji: 2025–2026

Odpowiedzialny: DSF

I półrocze 2025 r.

- Wyznaczenie miar szoków, których doświadczały banki w przeszłości

II półrocze 2025 r.

- Przygotowanie bazy danych dla panelu banków europejskich (w tym polskich)

I półrocze 2026 r.

- Estymacja parametrów modeli

II półrocze 2026 r.

- Prezentacja wyników badania
- Przygotowanie raportu z badania

8. Relacja kredytu do PKB, jej determinanty i znaczenie dla polityki makroostrożnościowej

Efekt końcowy: Zbadanie możliwych przyczyn i istotnych z punktu widzenia polityki makroostrożnościowej konsekwencji obserwowanych w ostatnim czasie w Polsce spadków relacji kredytu do PKB.

Analizy pozwolą ocenić, jakie czynniki determinują poziom i dynamikę relacji kredytu do PKB (w tym w porównaniu z innymi krajami) oraz ich przełożenie na zmiany tej relacji obserwowane w Polsce po 2015 r.

Przeanalizowana zostanie także możliwość wyznaczenia optymalnego poziomu relacji kredytu do PKB z punktu widzenia dobrobytu społecznego (nierówności społecznych).

Termin realizacji: 2025–2026

Odpowiedzialny: DSF

I półrocze 2025 r.

- Rozbudowa istniejącej bazy danych statystycznych
- Doskonalenie modelu panelowego

II półrocze 2025 r.

- Opracowanie i prezentacja wstępnych wyników z modeli przekrojowych
- Rozbudowa i testowanie modelu symulacyjnego

I półrocze 2026 r.

- Dekompozycja wpływu poszczególnych determinant relacji kredytu do PKB na kształtowanie się wartości tego wskaźnika w Polsce po 2015 roku
- Opracowanie wstępnych wyników symulacji

II półrocze 2026 r.

- Prezentacja wyników przeprowadzonych badań
- Wprowadzenie ewentualnych zmian
- Przygotowanie raportu z badania

Cel C. Racjonalizacja procesu gospodarowania znakami pieniężnymi w NBP

9. Realizacja działań określonych w Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego

Efekt końcowy: Wprowadzenie rozwiązań wspierających akceptację i dostępność gotówki, wzmacniających płynną realizację procesów zaopatrywania obywateli w pieniądź gotówkowy oraz bezpieczeństwo obrotu gotówkowego.

Termin realizacji: 2025–2026

Odpowiedzialny: DES

We współpracy z: DSP, DB, DCB, DP, DIT

I półrocze 2025 r.

- Kontynuacja wdrażania rozwiązań i ich monitorowanie
- Kontynuacja cyklicznych badań i analiz

II półrocze 2025 r.

- Kontynuacja wdrażania rozwiązań i ich monitorowanie
- Kontynuacja cyklicznych badań i analiz

I półrocze 2026 r.

- Kontynuacja wdrażania rozwiązań i ich monitorowanie
- Kontynuacja cyklicznych badań i analiz

II półrocze 2026 r.

- Kontynuacja cyklicznych badań i analiz
- Analiza skutków wdrożonych działań i ustalenie założeń dalszych prac

Cel D. Działania na rzecz rozwoju procesu zarządzania rezerwami dewizowymi oraz metod zarządzania ryzykiem finansowym

10. Wdrożenie nowej wersji systemu do zarządzania rezerwami dewizowymi (Wallstreet Suite)

Efekt końcowy: Uaktualnienie systemu Wallstreet Suite na podstawie analizy potrzeb biznesowych i technicznych. Uzyskanie nowych funkcjonalności umożliwiających wprowadzenie bieżącego instrumentarium inwestycyjnego rezerw dewizowych. Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych mających na celu poprawę dostępności i bezpieczeństwa systemu.

Termin realizacji: 2025

Odpowiedzialny: DOZ

We współpracy z: DIT, DKRZ, DRF, DZRF, DRTE, DOK, O/O Warszawa

I półrocze 2025 r.

- Zawarcie umowy na uaktualnienie systemu
- Przygotowawcze prace techniczne i organizacyjne

II półrocze 2025 r.

- Instalacja i testy nowej wersji systemu
- Uruchomienie produkcyjne nowej wersji

Cel E. Zapewnienie dalszego sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu płatniczego oraz prowadzenie działań na rzecz ograniczenia wykluczenia finansowego

11. Budowa nowego systemu RTGS w złotych zgodnego ze standardem ISO 20022

Efekt końcowy: Dostosowanie NBP do świadczenia usług rozrachunku płatności wysokokwotowych w złotych zgodnie ze standardem ISO 20022.

Termin realizacji: 2025

Odpowiedzialny: DSP

We współpracy z: DIT, DRF, DOK, DP, DCB, DRTF, DOZ

I półrocze 2025 r.

- Testy zewnętrzne
- Wdrożenie nowego systemu
- Migracja NBP i innych użytkowników do nowego systemu

Cel F. Doskonalenie i rozszerzenie badań statystycznych wspierających procesy decyzyjne w zakresie polityki pieniężnej, stabilności systemu finansowego, w tym nadzoru makroostrożnościowego

12. Rozbudowa systemu zbierania danych o imigracji w Polsce oraz prowadzenie analiz jej wpływu na sytuację ekonomiczną (rynek pracy)

Efekt końcowy: Rozwijanie badań imigracji w ujęciu terenowym realizowanych przez oddziały okręgowe NBP.

Termin realizacji: 2025–2026

Odpowiedzialny: DS

We współpracy z: DABE

I półrocze 2025 r.

- Badanie ankietowe imigrantów we wszystkich województwach realizowane przez oddziały okręgowe NBP
- Analiza możliwości przeprowadzenia części badania poprzez narzędzia elektroniczne

II półrocze 2025 r.

- Prace analityczne podsumowujące zrealizowane badanie oraz ocena różnic pomiędzy realizacją badania w tradycyjnej formie i poprzez narzędzia elektroniczne
- Przygotowanie raportu z badania do publikacji

I półrocze 2026 r.

- Badanie ankietowe imigrantów we wszystkich województwach realizowane przez oddziały okręgowe NBP
- Rozwijanie narzędzia do realizacji badania na podstawie wniosków z badania zrealizowanego w I półroczu 2025 r.

II półrocze 2026 r.

- Prace analityczne podsumowujące zrealizowane badanie
- Przygotowanie raportu z badania do publikacji

nbp.pl

